Bases

X(p)rimenta 2027

Ciència, càmera, acció!

XVII Concurs Escolar de Vídeos Científics en Català X(p)rimenta 2027

I. Entitat convocant

XVII Concurs Escolar de Vídeos Científics en Català X(p)rimenta 2027

El XVII Concurs Escolar de Vídeos Científics en Català, anomenat **X(p)rimenta 2027,** és un projecte de la Fundació Catalana per a la Recerca i la Innovació (FCRI) coorganitzat amb l'Associació Catalana de Comunicació Científica (ACCC).

Aquesta convocatòria s'adreça a alumnes i a docents que vulguin fer un experiment científic i filmar-lo en vídeo, amb dos objectius: divulgar un principi científic o tecnològic vinculat al currículum dels ensenyaments de **primària, secundària, batxillerat o cicles formatius**, i aprendre a usar les bases del llenguatge audiovisual.

El concurs es regeix pels principis de publicitat, transparència, objectivitat, igualtat de tracte i no-discriminació entre tots els centres i grups participants. La inscripció al concurs implica el coneixement i l'acceptació íntegra del contingut d'aquestes bases i de les decisions que s'adoptin en el marc de la convocatòria, incloent-hi les del Jurat.

II. Objectius del concurs

- Despertar vocacions científiques entre l'alumnat amb la realització d'experiments a través del mètode científic.
- Potenciar les habilitats en comunicació científica i audiovisual entre l'alumnat.
- Potenciar l'ús del català entre la gent jove.
- Incrementar, a través del portal web Recerca en Acció, el contingut audiovisual de ciència en català per a centres educatius i públic general interessat en la ciència.
- Fomentar l'esperit crític de l'alumnat per identificar i analitzar la desinformació i les *fake news* i verificar la informació, especialment en l'àmbit científic.

III. **Requisits de participació i causes d'exclusió**

Qui pot participar-hi

Poden participar en el concurs alumnes de primària, secundària, batxillerat i cicles formatius de centres educatius de Catalunya, sota la supervisió d'una persona docent del mateix centre, d'acord amb les característiques establertes a l'apartat IV d'aquestes bases.

La inscripció s'ha de tramitar sempre a través del centre educatiu, mitjançant una persona docent que actuï com a persona responsable del grup davant l'organització. El centre educatiu és responsable de verificar que el grup compleix els requisits d'aquestes bases abans de trametre la inscripció.

Causes d'exclusió

No podran optar als premis, o els seran retirats si ja s'haguessin atorgat, els vídeos o els equips en què es doni alguna de les circumstàncies següents:

- Falsedat o inexactitud rellevant en les dades aportades a la inscripció (identitat dels autors, centre, nivell educatiu o data de realització del vídeo).
- Presentació d'un vídeo, en tot o en part, ja presentat en una convocatòria anterior del concurs.
- Ús no autoritzat d'imatges, música o materials de tercers sense els drets o llicències corresponents.
- Manca d'aportació, dins del termini requerit, de la plantilla d'autorització signada pel centre educatiu.
- Conductes discriminatòries, d'assetjament o vulneradores de drets fonamentals imputables a l'equip participant en relació amb el contingut del vídeo o amb el procés del concurs.
- Vídeos que no compleixin els criteris bàsics de participació: vídeos amb una durada màxima de 3 minuts. Vídeos de màxim cinc participants. Vídeos en català.

Si la causa d'exclusió es detecta abans de la resolució del Jurat, el vídeo quedarà exclòs del procés de valoració. Si es detecta després de l'atorgament d'un premi, l'organització podrà revocar el premi concedit i, si escau, proposar-ne l'atorgament al següent vídeo millor valorat dins la mateixa categoria, sempre que aquest hagi assolit els mínims exigits pel Jurat.

Abans de revocar un premi ja atorgat, s'oferirà a l'equip afectat un tràmit d'al·legacions de 10 dies hàbils per presentar les explicacions o la documentació que consideri pertinents.

IV. Característiques dels vídeos

Els vídeos han de ser de durada curta **(màxim 3 minuts)** i expressar de la millor manera una idea científica mitjançant l'ús de la comparació o la metàfora, una demostració experimental, una sèrie d'experiències pràctiques o una combinació d'aquestes. **Com a novetat d'aquesta edició, també s'acceptaran vídeos que analitzin críticament experiments o demostracions científiques virals difoses a les xarxes socials que siguin incorrectes, enganyoses o estiguin descontextualitzades. Les propostes hauran de reproduir o contrastar aquests experiments mitjançant el mètode científic, explicar per què són erronis o incomplets i aportar una explicació científica fonamentada.**

Cada vídeo serà realitzat per un màxim de 5 alumnes, supervisat per una persona docent. Un grup classe es pot dividir en diferents grups (de màxim 5 alumnes). Una mateixa persona alumna i/o docent pot participar en diferents vídeos. Un mateix grup d'alumnes pot enviar més d'un vídeo diferent. Un mateix equip no podrà concursar en dues categories diferents.

En la mesura que sigui possible, les demostracions i experiments han de ser fàcilment reproduïbles i han d'estar elaborats amb **materials senzills,** d'acord amb la categoria amb la qual s'inscriuen**.**

La llengua dels vídeos (comentaris, veus en off, text sobreimprès...) cal que sigui el **català**, en qualsevol de les seves variants dialectals, per tal de complir un dels objectius bàsics de l'FCRI i l'ACCC: potenciar el català com a llengua d'ús habitual en la comunicació científica.

No és obligatòria, però sí **valorable**, la introducció de **subtítols** per tal que el vídeo pugui ser seguit sense so, i que, per tant, sigui accessible per a tot el públic.

A banda de l'interès de l'experiment, és molt important la **qualitat formal del vídeo**: les filmacions han de tenir imatge d'alta definició (1080p o superior), així com so i edició de qualitat. És important evitar l'ús de música comercial o d'imatges sense la corresponent autorització. Es pot consultar un vídeo tutorial amb recomanacions per enregistrar i editar un vídeo. **Producció limitada** al curs 2026/2027: **no es valoraran vídeos presentats a convocatòries anteriors**.

V Com inscriure-s'hi i trametre el vídeo

En primer lloc, un cop elaborat el vídeo, caldrà pujar-lo al canal de YouTube del centre educatiu. Si el centre no disposa d'un canal propi, té l'opció de crear-ne un.

En pujar el vídeo, caldrà seleccionar la configuració "OCULT" (aquesta opció es troba disponible a la pestanya d'informació bàsica). Amb aquesta configuració el vídeo no serà visible públicament al canal ni als resultats de cerca, però podrà ser visualitzat per les persones que disposin de l'enllaç. Caldrà comprovar que el vídeo es reprodueix correctament, tant pel que fa al so i a la imatge i que tingui una resolució de 1080p o superior.

En segon lloc, caldrà descarregar, omplir i signar aquesta plantilla d'autorització de les escoles (vegeu apartat "VIII Aspectes legals").

Finalment, caldrà formalitzar **la inscripció** mitjançant el formulari de l'FCRI que trobareu a https://xperimenta.fcri.cat/. **Finalment**, caldrà formalitzar **la inscripció** mitjançant el formulari de l'FCRI que trobareu a https://xperimenta.fcri.cat/. En aquest formulari, caldrà indicar l'adreça del vídeo prèviament carregat a YouTube i adjuntar, a l'apartat «Consentiment», la plantilla d'autorització de les escoles degudament emplenada, signada i escanejada.

També caldrà incloure-hi una descripció dels continguts dels vídeos, d'un màxim de 500 paraules.

És important que cada vídeo tingui un títol breu que sigui el mateix a YouTube i al document d'inscripció. A YouTube cal fer constar la informació bàsica (descripció, escola, autors i nivell educatiu).

VI. Jurat: composició, imparcialitat i criteris de valoració

Composició

El Jurat estarà format per representants del món de la comunicació, l'educació, la ciència i la tecnologia.

Imparcialitat i confidencialitat

Les persones membres del Jurat hauran d'actuar amb imparcialitat, independència, objectivitat i confidencialitat durant tot el procés de valoració.

No podrà intervenir en la valoració d'un vídeo la persona membre del Jurat que tingui un conflicte d'interès directe o indirecte amb l'equip participant, com ara vinculació laboral, professional o familiar amb l'alumnat o la persona docent responsable, o haver participat en la preparació o assessorament del vídeo. En aquests casos, la persona afectada s'haurà d'abstenir i comunicar-ho a l'organització, que podrà designar-ne una altra en substitució per a aquella valoració.

Les deliberacions del Jurat tindran caràcter confidencial i la informació sobre els vídeos presentats només podrà utilitzar-se per a les finalitats vinculades a l'avaluació i selecció del concurs.

Criteris de valoració

El Jurat valorarà els aspectes següents:

- Capacitat de l'experiment de fer entenedor i ajudar a visualitzar un principi científic o tecnològic o demostrar una desinformació científica a les xarxes socials.
- Adequació de la demostració a l'objectiu marcat i dins del contingut del currículum escolar.
- Claredat en l'exposició i ús adequat del llenguatge científic
- Ús correcte de la llengua catalana.
- Originalitat de l'experiment tant pel principi científic que persegueix com en l'execució audiovisual del mateix. Es valoraran com a originals els experiments científics que no s'hagin tractat en edicions anteriors (Veure 2026 i 2025)
- Qualitat formal del vídeo: qualitat del so, de les imatges, de la il·luminació i de l'edició.
- En la detecció de l'error científic mostrat a xarxes socials, el vídeo haurà de mostrar-lo, explicar per què és incorrecte i fer-ho en relació amb el contingut de les xarxes socials

A efectes de garantir la traçabilitat i comparabilitat de les valoracions, el Jurat puntuarà cada vídeo sobre 10 en cadascun dels criteris esmentats anteriorment. El criteri opcional de subtitulació afegirà un punt a la mitjana de la votació obtinguda.

Facultats del Jurat

El Jurat es reserva el dret a decidir sobre qualsevol qüestió que pugui sorgir relacionada amb les bases del concurs així com la possibilitat de concedir premis extraordinaris (mencions especials) i/o honorífics, premis *ex aequo* o declarar deserta alguna de les categories, si així s'estima.

En aquesta edició es crea un **reconeixement a la persona docent**, que s'atorgarà tenint en compte, de manera ponderada, la valoració dels vídeos finalistes per part del Jurat i el nombre de treballs finalistes presentats sota la seva tutela.

VII Premis

El concurs X(p)rimenta 2027 atorgarà, entre d'altres, premis al millor vídeo presentat per a cada una de les següents categories:

a. Educació primària
b. Educació Secundària Obligatòria
c. Batxillerat/Cicles formatius

Hi podran haver premis especials que reconeguin altres àmbits. Tota la informació referent als premis i a les seves categories es poden consultar al següent enllaç: https://www.recercaenaccio.cat/premis-xprimenta-2027/.

Anul·lació i validesa dels premis

Els premis podran ser anul·lats si, per causa de força major, les entitats organitzadores del concurs X(p)rimenta no poden fer efectiu el seu atorgament.

VIII Terminis

- **17 de març de 2027 a les 14h**: data límit per enviar els vídeos.
- **Del 5 al 9 d'abril de 2027**: publicació dels vídeos finalistes.

L'acte de lliurament dels premis i guardons està previst que tingui lloc presencialment a l'Escola d'Enginyeria de Barcelona Est (EEBE) del Campus Diagonal-Besòs de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC).

Força major

Quan circumstàncies sobrevingudes i no imputables a l'organització (com ara causes sanitàries, meteorològiques o d'una altra naturalesa greu) impedeixin complir algun d'aquests terminis, l'organització podrà ajornar-los, modificar el format de l'acte de lliurament o adaptar el procediment, i ho comunicarà als centres inscrits amb la màxima antelació possible

IX. Aspectes legals. Protecció de dades personals i drets d'autor

Responsabilitat del centre educatiu

El centre educatiu serà l'únic responsable d'obtenir el consentiment inequívoc i per escrit de l'alumnat o, en el cas de les persones menors de 14 anys, de les persones responsables legals d'aquelles que apareguin als vídeos (inclosa la veu) que es presentaran al concurs i de les fotografies i vídeos (inclosa la veu) que es facin a l'acte de lliurament, així com el personal docent que hi aparegui, en el seu cas, per al tractament de les dades personals i per a la publicació del vídeo, totalment o parcialment, de forma conjunta amb altres obres, o separada i amb caràcter indefinit als mitjans i plataformes digitals que gestionen l'FCRI, l'ACCC i/o patrocinadors i col·laboradors del concurs X(p)rimenta.

Per a l'alumnat entre 14 i 18 anys, atès que el llindar de 14 anys habilita el consentiment propi per al tractament de dades personals però no equival, per si sol, a l'exercici ple dels drets d'imatge, honor i intimitat (Llei orgànica 1/1982), el centre educatiu haurà de d'obtenir, a més, l'autorització de les persones progenitores o representants legals sempre que el vídeo o el material gràfic de l'acte de lliurament permeti identificar l'alumne o l'alumna, llevat que la normativa vigent en el moment de la convocatòria permeti expressament el consentiment exclusiu del o de la menor per a aquesta finalitat concreta. En cas de dubte, es recomana sol·licitar sempre l'autorització familiar addicional.

Responsable del tractament i informació general

En compliment amb el Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell de 27 d'abril de 2016 (RGPD), la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecciódе dades personals i garantia dels drets digitals, i la normativa de desplegament, les dades personals i els vídeos dels guardonats seran tractats per la Fundació Catalana per a la Recerca i la Innovació (FCRI), amb CIF G-58285784 i amb domicili situat al passeig Lluís Companys, 23, 08010 de Barcelona, amb la finalitat de donar difusió al concurs.

Base jurídica del tractament

La base jurídica per al tractament de les dades de l'alumnat i el professorat participant és el consentiment exprés atorgat pel centre educatiu i, quan sigui aplicable, per les persones representants legals, d'acord amb l'apartat anterior. La difusió institucional dels vídeos guardonats es basa en aquest mateix consentiment, atorgat de manera específica per a aquesta finalitat.

Persones destinatàries i encarregades del tractament

Les dades i els vídeos podran ser comunicats o tractats per l'ACCC, com a coorganitzadora del concurs; per proveïdors tecnològics necessaris per a la gestió del formulari d'inscripció i l'allotjament dels vídeos, entre els quals YouTube/Google, que podrà implicar una transferència de dades fora de l'Espai Econòmic Europeu emparada en les garanties previstes per la normativa de protecció de dades (com ara clàusules contractuals tipus); i, únicament en relació amb la informació pública dels vídeos guardonats, els patrocinadors i col·laboradors del concurs, en els termes estrictament necessaris per a la difusió dels resultats.

Els vídeos guardonats amb premis i mencions podran ser ubicats al portal Recerca en Acció per tal que serveixin d'exemple a qualsevol persona interessada, tot integrant-se a la base de dades d'experiments de l'esmentat portal.

Propietat intel·lectual

Les persones autores del vídeo conservaran els seus drets d'autoria i cediran a l'FCRI els drets de reproducció, distribució, comunicació pública i transformació (incloent-hi l'adaptació i traducció a qualsevol idioma) sobre les tasques realitzades en qualsevol suport (analògic i digital), sense exclusivitat i amb facultat de cessió a tercers, per tot el món i per a tota la durada dels drets d'explotació que contempla la normativa espanyola vigent en matèria de propietat intel·lectual. L'FCRI no haurà de satisfer cap mena de pagament a la persona autora per la cessió de drets.

Aquesta cessió a tercers (patrocinadors i col·laboradors) es limita a l'ús dels vídeos amb finalitats de difusió del concurs i dels seus resultats i, en cap cas, no habilita un ús comercial autònom dels vídeos per part de tercers sense el consentiment exprés addicional de l'FCRI i de les persones autores.

Imatge de terceres persones no autores

Si un vídeo incorpora, encara que sigui de manera incidental, la imatge o la veu de persones que no formen part de l'equip autor (per exemple, altres alumnes, familiars o persones transeünts), el centre educatiu i les persones autores del vídeo seran responsables d'haver obtingut, amb caràcter previ a la inscripció, l'autorització corresponent d'aquestes persones o, si són menors d'edat, de les seves persones representants legals.

Drets d'autor sobre les imatges i la música

Les **imatges i la música** utilitzades en el vídeo han de ser lliures de drets, propietat de la persona autora o haver estat cedides per al reportatge. Els vídeos **no poden utilitzar música comercial,** excepte quan hi hagi una autorització explícita. En el supòsit que hi hagi una vulneració de drets de tercers sobre aquestes imatges o música, la persona autora del vídeo serà la responsable i exonerarà de tota responsabilitat la Fundació Catalana per a la Recerca i la Innovació i l'Associació Catalana de Comunicació Científica.

Drets de les persones interessades

Les persones interessades podran exercir els drets d'accés, rectificació, supressió, limitació, portabilitat i oposició al tractament de les seves dades així com el dret a revocar el consentiment prestat, mitjançant un escrit adreçat a Fundació Catalana per a la Recerca i la Innovació, passeig Lluís Companys, 23, 08010 Barcelona o en la següent adreça electrònica proteccio.dades@fcri.cat incloent-hi: referència "X(P)RIMENTA 2027", signat digitalment o bé acompanyat amb una còpia escanejada d'un document oficial que permeti identificar la persona interessada i especificar el dret que s'exerceix.

Així mateix, les persones interessades podran adreçar-se a l'autoritat de control competent per a presentar la reclamació que considerin oportuna.

La participació en el concurs comporta l'acceptació plena d'aquestes bases i de la decisió del seu Jurat.

X. Jurisdicció

Aquestes bases es regeixen per la normativa vigent que sigui aplicable i pel seu propi contingut. L'organització i els centres i famílies participants procuraran resoldre de bona fe qualsevol discrepància o controvèrsia relativa a la interpretació o aplicació d'aquestes bases. En cas que no sigui possible arribar a un acord, qualsevol controvèrsia derivada d'aquestes bases o del concurs se sotmetrà als jutjats i tribunals de la ciutat de Barcelona, sens perjudici dels drets que puguin correspondre a les persones consumidores o usuàries d'acord amb la normativa de protecció que els sigui aplicable.

XI Organització

X(p)rimenta és un projecte de:

Fundació Catalana per a la Recerca i la Innovació

Coorganitzat amb:

Associació Catalana de Comunicació Científica

Amb el patrocini:

Oesia fundación

Ajuntament de Sant Adrià de Besòs

Fundació b_TEC Campus Diagonal-Besòs

Amb el suport:

Generalitat de Catalunya

Universitat Politècnica de Catalunya BarcelonaTech – Escola d'Enginyeria de Barcelona Est

Fundació "la Caixa"

mmaca Museu de Matemàtiques de Catalunya

museu de ciències naturals de Barcelona